

מחלקת השקעות

קריטריונים להענקת פטורים מבחינות ומהתמחות מכוח סעיף 8א לחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה - 1995 (להלן: "החוק")

רקע

סעיף 8א לחוק מסמך את רשות ניירות ערך (להלן: "הרשות") להעניק רשיון למבקש אף אם לא עמד בתנאים של מעבר בחינות וביצוע התמחות, מקום בו שוכנעה כי בשל טעמים מיוחדים ניתן לראותו כשיר לקבלת רשיון, בהתחשב בהשכלתו ובניסיונו המקצועי.

במהלך השנים התגבשה מדיניות למתן פטורים כאמור, לאור מקרים שהובאו בפני הרשות. עד שנת 2008 דנה הרשות בבקשות לפטור מבחינות ומהתמחות מכוח סעיף 8א לחוק. בשנת 2008 מינתה הרשות ועדה המורכבת מעובדי סגל הרשות (להלן: "הוועדה"), שתפקידה לבחון כל בקשת פטור המגיעה לרשות בהתאם לקריטריונים שהרשות קבעה (להלן: "הקריטריונים"), המצורפים בזאת, ולהעניק את הפטורים למועמד שעומד בקריטריונים.

יצוין, כי הקריטריונים אינם מגבילים את שיקול דעת הרשות, אשר רשאית לחרוג מהם מטעמים שירשמו.

תשומת ליבכם להנחיות המופיעות באתר הרשות לאופן הגשת הבקשה לפטור - [קישור להנחיות](#).

קריטריונים להענקת פטורים

רשימת הקריטריונים למתן פטורים מבחינות הרישוי ומהתמחות מופיעה בטבלה שלהלן.

הבהרות לעניין יישום הקריטריונים שבטבלה:

1. על המבקש להוכיח ניסיון רלוונטי בתחום בו הוא מבקש פטור. כך לדוגמה, ניסיון בייעוץ השקעות לכשעצמו אינו מקנה פטור מהתמחות בניהול תיקים או מהבחינה מקצועית ב'.
2. הרשות לא תעניק פטור מבחינות היסוד, מכוח סעיף 8א לחוק, לבקשה המבוססת על לימודים שאינם מקנים פטור מבחינות היסוד על פי תקנה 14 לתקנות הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (בקשה לרשיון, בחינות, התמחות ואגרות), התשנ"ז-1997 (להלן: "התקנות"), שכן בתקנות נקבע הסדר ספציפי למקרים אלו.
3. הרשות לא תעניק פטור לבקשה המבוססת על נימוקים אישיים בלבד, כגון בעיות כלכליות, רפואיות וכדומה.
4. מבקש שמגיע בחוסר ניקיון כפיים או בחוסר תום לב, תידחה בקשתו גם אם לכאורה הוא עומד בכל הקריטריונים, לדוגמה: העלאת טענות שקריות, העלמת עובדות רלוונטיות וכיו"ב; במקרה זה יכול שיקבע פרק זמן בו המבקש יהא מנוע מלהגיש בקשות נוספות לקבלת פטור מכל סוג שהוא, אף אם ישתנו הנסיבות.

מס"ד	בקשת הפטור	הקריטריונים למתן פטור על ידי ועדת הסגל	הערות
1	פטור מהבחינה בדיני ני"ע ואתיקה מקצועית	הסגל לא יעניק פטור מבחינה זו.	
2	פטור רק מבחינות	1. <u>פטור מבחינות היסוד</u> (חשבונאות, כלכלה, סטטיסטיקה ומימון) - המבקש עבר בהצלחה בחינות של רשות מקבילה המסמיכות אותו לעסוק כברוקר דילר, יועץ השקעות, משווק השקעות או מנהל תיקים במדינה מחוץ לישראל, כדין (עם רישיון/הרשאה) (למשל: עבר בארה"ב את הבחינה S7 והוסמך לעבודה בחברה בעלת רשיון ברוקר דילר). 2. <u>פטור מבחינות מקצועיות א+ב</u> - למבקש השכלה רחבה בתחום שוק ההון באופן מובהק, <u>יינתן פטור במקרים חריגים</u> (יודגש כי המונח 'השכלה רחבה בתחום שוק ההון' מתייחס למקרים כגון לימודים מתקדמים בתחומי כלכלה, מנהל עסקים, מימון, בנקאות אשר לצדם ניסיון משמעותי במחקר או הוראה, כך למשל: פרופ' או ד"ר העוסק במחקר בתחום שוק ההון, מרצה במוסד אקדמי בתחום שוק ההון שנים רבות, וכדומה).	

מס"ד	בקשת הפטור	הקריטריונים למתן פטור על ידי ועדת הסגל	הערות
3	פטור מבחינות + פטור מהתמחות בייעוץ/שיווק השקעות, וניהול תיקים למי שעסק בייעוץ השקעות שיווק השקעות, ניהול תיקים או למי שעסק בתחומים משיקים	המבקש הוכיח ניסיון של 4 מתוך 7 השנים שקדמו לבקשה או הוכיח ניסיון של 10 שנים כאשר לפחות שנה מתוכן בתוך 7 השנים שקדמו לבקשה, באחד או יותר מהקריטריונים הבאים: 1. למבקש ניסיון בייעוץ השקעות, שיווק השקעות או ניהול תיקים, במדינה מחוץ לישראל. 2. למבקש ניסיון בייעוץ/שיווק פנסיוני. 3. המבקש בעל תפקיד בגוף פיננסי שהוא גורם מפוקח (בחבר בורסה או גוף המפוקח על ידי הרשות/רשות שוק ההון/ המפקח על הבנקים), שצבר ניסיון בפועל בהשקעות בשוק ההון (למשל: מנהל חדר עסקאות בבנק או בבית השקעות, מנהל דסק לקוחות בבנק). 4. המבקש בעל תפקיד בכיר בחברה גדולה (מעל 100 מיליון ₪ בנוסטרו), שאינה גורם מפוקח ועסק בניהול כספים (למשל: מנהל נוסטרו). 5. למבקש ניסיון בייעוץ השקעות, שיווק השקעות או ניהול תיקים בישראל ללקוחות כשירים (כגון: מנהל השקעות בקרן גידור או בפמילי אופיס). 6. אנליסט buyside או אנליסט שוק ההון שצבר ניסיון משמעותי בחברת דירוג/הערכת שווי.	פטורים על סמך קריטריונים אלו יינתנו למבקש שהוכיח ניסיון והשכלה רלוונטיים לרישיון המבוקש. מתן הפטור יותנה בעבודה בתאגיד מורשה רלוונטי לתקופה מצטברת של שנה. במקרים חריגים, יוכל הסגל לפטור מתניה זו לאחר ששקל את הקשר בין הניסיון שהוכיח המבקש לתחום העיסוק לגביו מבוקש הפטור ואת ההתנסות המעשית של המבקש מול לקוחות. בנוסף, מתן הפטור יותנה בכך שהמבקש ישלים את תהליך הוצאת הרישיון ויחל לעסוק במקצוע בפועל עד שנתיים ממועד מתן הפטור.

מס"ד	בקשת הפטור	הקריטריונים למתן פטור על ידי ועדת הסגל	הערות
4	פטור מהבחינה מקצועית ב' והתמחות בניהול תיקים עבור בעלי רישיון ייעוץ/שיווק השקעות	1. המבקש הוכיח ניסיון של 2 מתוך 7 השנים שקדמו לבקשה - פטור מ- 6 חודשי התמחות בניהול תיקים. הפטור יחול ביחס להתמחות שהחלה בתוך שנה מיום קבלת הפטור. 2. המבקש הוכיח ניסיון של 4 מתוך 7 השנים שקדמו לבקשה או הוכיח ניסיון של 10 שנים כאשר לפחות שנה מתוכן בתוך 7 השנים שקדמו לבקשה - פטור מלא מבחינה מקצועית ב' ומהתמחות בניהול תיקים. הפטור יותנה בכך שהמבקש ישלים את תהליך הוצאת הרישיון ויחל לעסוק בניהול תיקים בפועל עד שנתיים ממועד מתן הפטור.	
5	הכרה בימי התמחות על אף שהמתמחה נעדר יותר ממספר הימים המותרים על פי תקנה 19(ד) לתקנות	יבחנו השיקולים הבאים: 1. סיבת היעדרות המתמחה; 2. כמה ימים נותרו למתמחה להשלים לצורך סיום ההתמחות; 3. האם המתמחה חזר למקום עבודתו או אם קיימת אפשרות כזו; 4. האם ההיעדרות פוגעת בהיותה של ההתמחות נאותה.	דוגמאות לסיבת היעדרות מוצדקת (שיקול 1 בקריטריון זה), הינן חופשת לידה או מילואים.
6	פטור מבחינות + פטור מהתמחות בניהול תיקים	עמד בשני תנאים מצטברים: א. בתאריך 1.2.2006 היה זכאי ליהנות מהפטור לפי הוראת המעבר בחוק (כלומר, עסק בישראל בניהול תיקים ברציפות בין 9.8.94 ועד 30.6.97). ב. היה ועודנו עובד של מנהל קרן שבתאריך 1.6.99 השתתף בקבלת החלטות השקעה וכן בשלושת החודשים שקדמו לתאריך זה, והמשיך לעסוק ברצף בקבלת החלטות השקעה בקרן מאז ועד הבקשה לפטור.	

עדכונים

תאריך	פרטים	גרסה
10.11.2013	פרסום הקריטריונים בנוסח חדש להלן עיקרי השינויים בנוסח החדש: - העלאת משך הנסיון הנדרש משנה אחת לשנתיים מקום בו המבקש מוכיח כי הינו בעל רשיון במדינה מחוץ לישראל וכי עסק במקצוע כדין מחוץ לישראל לאחר קבלת הרשיון, ומשנה אחת לשלוש שנים במקרה בו המבקש עסק במקצוע במדינה בה לא קיימת חובת רישוי. - הוספת קריטריון למתן פטור מבחינות היסוד למבקש שעסק כדין כברוקר דילר במשך שנתיים לפחות במדינה מחוץ לישראל. - שינוי הקריטריון למתן פטור מן הבחינות המקצועיות למבקש שצבר נסיון במדינה מחוץ לישראל. - הגבלת התקופה במהלכה נצבר הנסיון לכדי שבע השנים האחרונות.	1
1.2.2015	עדכון - נוספה הגדרה למונח "ועדת סגל הרשות" הדנה בבקשות הפטור. - בפסקה הדנה בהבהרות לעניין יישום הקריטריונים שבטבלה, נוסחו של סעיף 8 הובהר (ללא שינוי בתוכן). - בטבלת הקריטריונים, נוספה דוגמא הממחישה הכרה במעבר שלושת שלבי בחינות ה-CFA בנסיבות המפורטות בטבלה, לשם הקניית פטור מהבחינות המקצועיות. - בטבלת הקריטריונים הובהר, כי מועמד בעל נסיון בניהול השקעות בגוף מוסדי יידרש לערוך התמחות חלקית בת חודשיים בלבד.	2
9.5.2016	עדכון - נוספה לטבלה דוגמא הממחישה הכרה במעבר שלושת שלבי בחינות ה-CFA בנסיבות המפורטות בטבלה, לשם הקניית פטור מבחינות היסוד. - נוספה הגדרה למונח "גוף מוסדי" לעניין פטור מהתמחות.	3
4.12.2018	עדכון הוספת קריטריון למתן פטור חלקי מהתמחות למבקש בעל נסיון בפעילות ההתכסות המבוצעת בחדר מסחר בחברת תעודות סל.	4
3.4.2019	עדכון הוספת קריטריון למתן פטור מהתמחות לצורך קבלת רשיון מוגבל לעיסוק באנליזה בלבד, על סמך נסיון בתחום האנליזה.	5
15.1.2020	עדכון הוספת הנחיות בנוגע להתמחות שניתן לגביה פטור חלקי.	6

תאריך	פרטים	גרסה
14.9.2022	- הרחבת הקריטריונים למתן פטור מבחינות והתמחות למבקש שהוכיח ניסיון בתחומים משיקים לשירות לגביו מבוקש הפטור, כגון: ייעוץ/שיווק פנסיוני, בעל תפקיד בגוף פיננסי שהוא גורם מפקח שהוכיח ניסיון בניהול השקעות בשוק ההון, בעל תפקיד בכיר בחברה גדולה שעסק בניהול כספים, מבקש שהוכיח ניסיון במתן שירותים לפי חוק הייעוץ ללקוחות כשירים ומבקש שהוכיח ניסיון כאנליסט buyside, והכל בהתאם למפורט בטבלת הקריטריונים. - הסרת ההבהרה לעניין הענקת פטור המבוססת על ניסיון בתחומים משיקים. - הסרת ההבהרה לעניין מתן פטור על בסיס ניסיון שאינו טעון רישיון. - הסרת הבהרה בעניין פטור המבוסס על ניסיון בניהול השקעות בגוף מוסדי. - הסרת הנחיות בנוגע להתמחות שניתן לגביה פטור חלקי.	7
10.4.2024	פרסום הקריטריונים בנוסח חדש להלן עיקרי השינויים בנוסח החדש: - בקריטריון 2, המאפשר פטור מבחינות יסוד, בוטלה הדרישה לניסיון של 2 מתוך 7 שנים בעבודה כברוקר דילר במדינה מחוץ לישראל ותחתיה הוספה דרישה כי המבקש עבר בהצלחה בחינות של רשות מקבילה, המסמיכות אותו לעסוק כברוקר דילר, יועץ השקעות, משווק השקעות או מנהל תיקים במדינה מחוץ לישראל, כדין. - אוחדו הקריטריונים למתן פטור מבחינות והתמחות על בסיס ניסיון שנצבר ואוחדה התקופה הקובעת לפי אחת משתי החלופות הבאות: א. ניסיון מצטבר של 4 שנים מתוך 7 השנים שקדמו לבקשה. ב. ניסיון מצטבר של 10 שנים, כאשר לפחות <u>שנה מתוכן</u> בתוך 7 השנים שקדמו לבקשה. - נקבע כי בבחינת התקופה הקובעת לטובת עמידה בקריטריונים למתן פטור מבחינות והתמחות על בסיס ניסיון שנצבר יוכל המבקש להוכיח ניסיון באופן מצרפי. - הוספה התניה לפיה המבקש ישלים את תהליך הוצאת הרישיון ויחל לעסוק במקצוע בפועל עד שנתיים ממועד מתן הפטור וזאת על כל הפטורים מבחינות והתמחות שניתנו על בסיס ניסיון. - במתן פטור מהתמחות על בסיס ניסיון שונתה ברירת המחדל, כך שמתן הפטור יותנה בעבודה כבעל רשיון העובד בתאגיד בעל רישיון רלוונטי לתקופה מצטברת של שנה, ובמקרים חריגים יוכל הסגל לפטור את המבקש מתניה זו בהתאם לנסיבות. - עודכן הקריטריון המתייחס לפטור חלקי מהתמחות למי שמבקש להמיר רישיון מייעוץ/שיווק השקעות לרשיון ניהול תיקים, כך שיכיל שתי חלופות: א. מבקש בעל רישיון יועץ/משווק השקעות אשר הוכיח ניסיון של 2 מתוך 7 השנים שקדמו לבקשה – יוכל לקבל פטור מ- 6 חודשי התמחות. ב. מבקש בעל רישיון יועץ/משווק השקעות אשר הוכיח ניסיון מצטבר של 10 שנים, כאשר לפחות <u>שנה מתוכן</u> בתוך 7 השנים שקדמו לבקשה – יוכל לקבל פטור מלא מהתמחות.	8